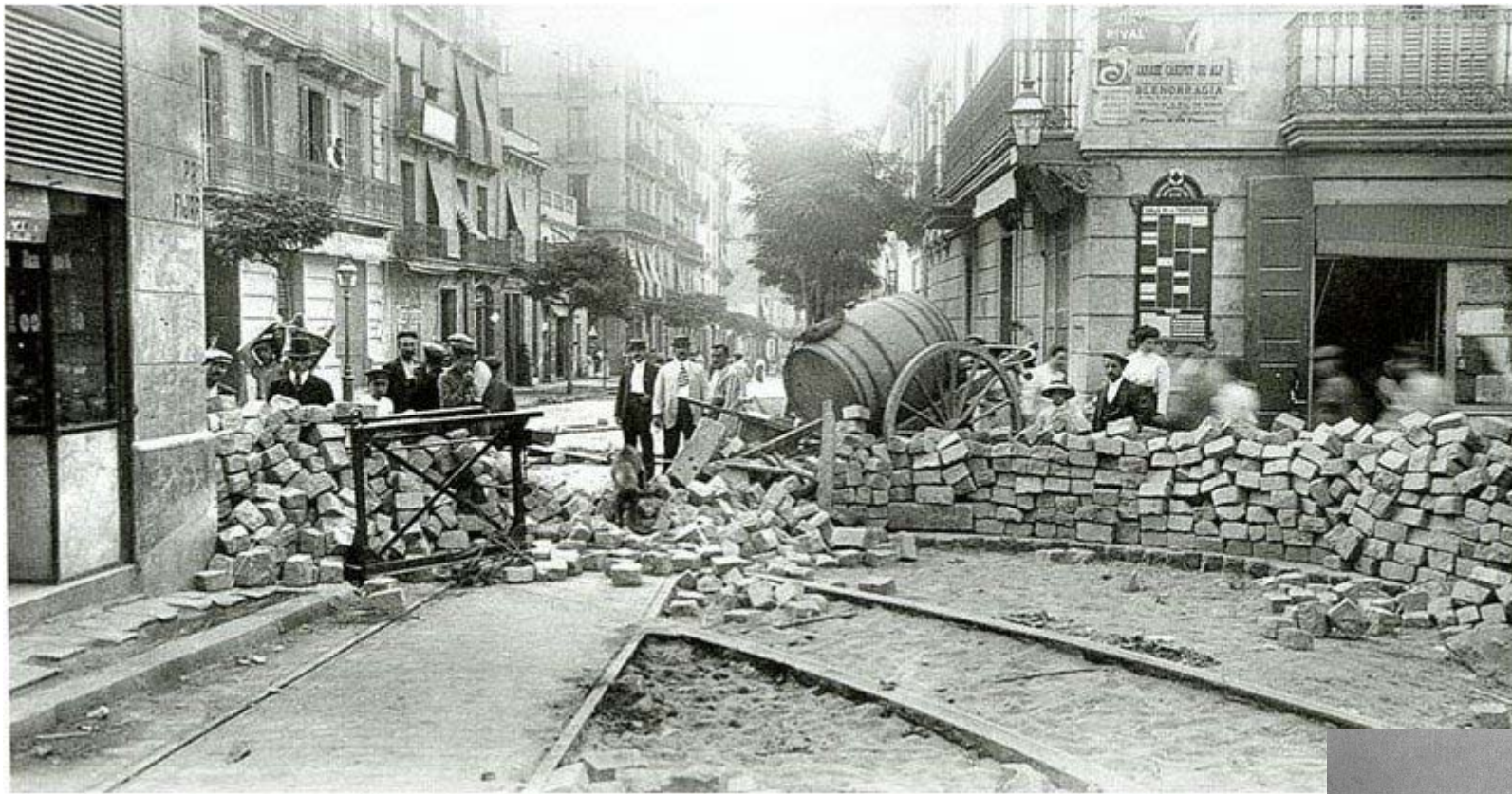

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10. La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

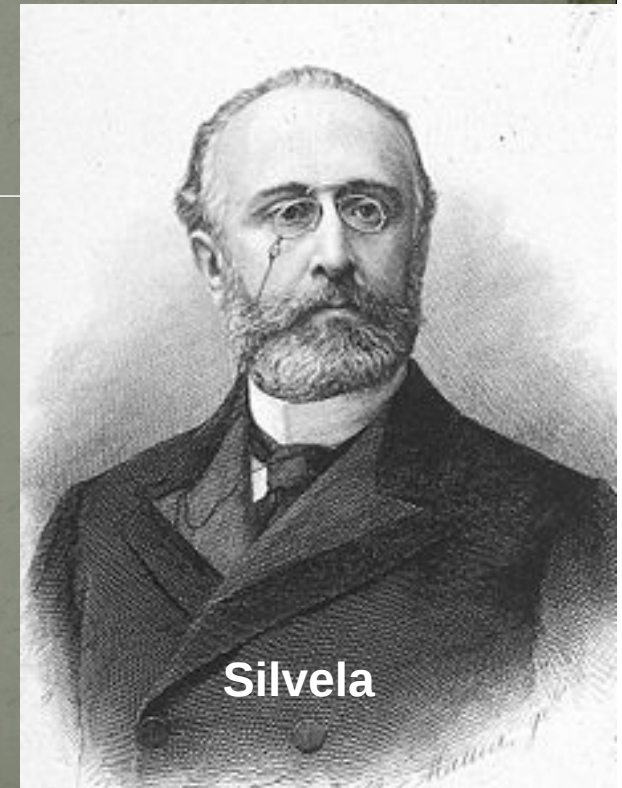
QUÈ ESTUDIAREM?

- 10.1. El reformisme dinàstic
- 10.2. Les forces de l'oposició
- 10.3. Catalanisme i republicanisme
- 10.4. La Mancomunitat de Catalunya (1914-1925)
- 10.5. La crisi del 1917
- 10.6. La descomposició del sistema
- 10.7. La dictadura de Primo de Rivera (1923-1930)

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

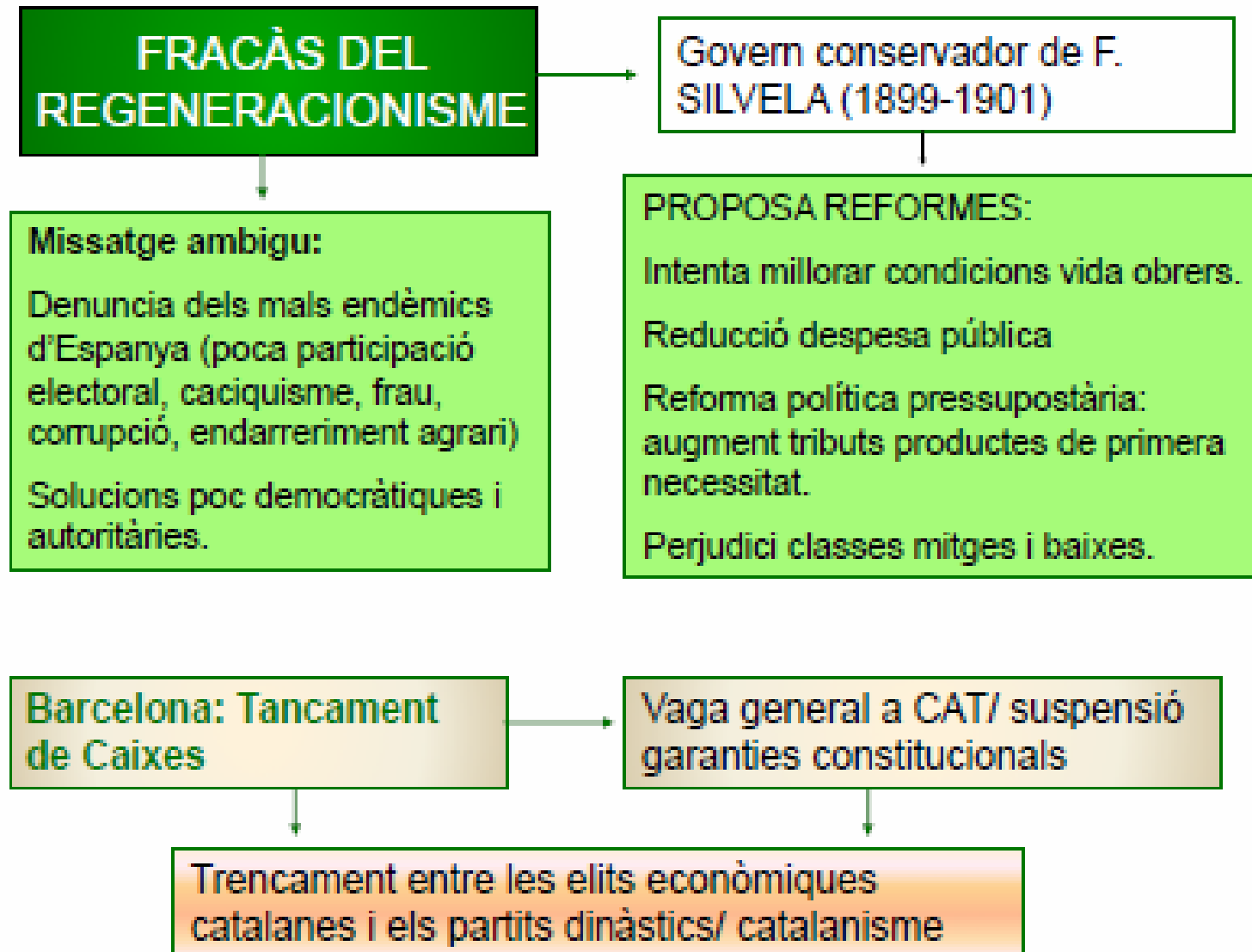
10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

- El desastre del 98 va mostrar les deficiències del Règim de la Restauració i va donar lloc a un reformisme polític basat en les idees regeneracionistes.
- El **primer govern regeneracionista (Silvela, 1899)** va fracassar arran de la repressió de la protesta dels comerciants barcelonins per la pujada d'impostos, el Tancament de caixes.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

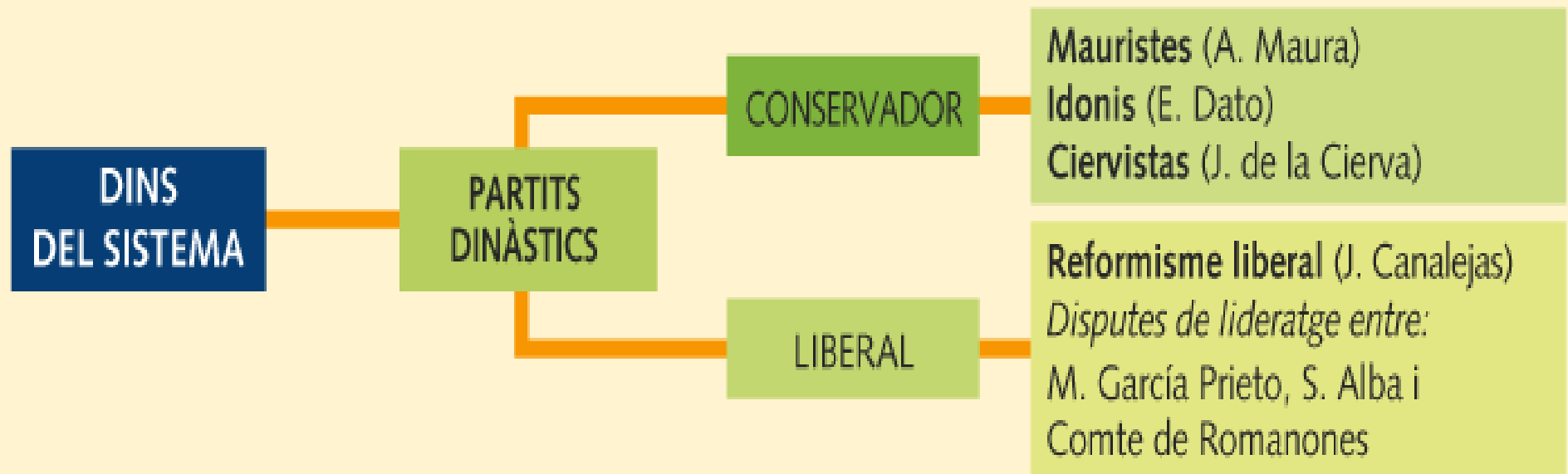
- El 1901 es va reprendre el torn dinàstic, i el 1902 es va entronitzar Alfons XIII rei d'Espanya amb la majoria d'edat de 16 anys.
- La participació directa d'Alfons XIII en la vida política, va ser un element més de desestabilització, ja que el rei va abandonar el tradicional paper d'àrbitre que la monarquia va exercir en l'època del seus pares.
- Alfons XIII sempre va recolzar les opcions polítiques més conservadores, culminant amb el seu recolzament al cop d'estat i la Dictadura de Primo de Rivera.
- Els capricis de canvis de govern i president s del rei es van conèixer com a **CRISIS ORIENTALES** ja que arribaven directament del Palau d'Orient, la seva residència.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

- Després de la desaparició de Cànovas i Sagasta, els dos partits dinàstics van tenir dificultats per mantenir-se units.
- Inestabilitat dels governs: entre 1901 i 1916 hi va haver 18 executius i 12 caps de govern diferents.
- Els **nous líders** dels partits dinàstics van estar **influits pel regeneracionisme**.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

Partit Conservador
(1903-1904) i (1906-1909).

ANTONIO MAURA

- Intent d'aplicar una política regeneracionista: revitalitzar l'economia, normalitzar la vida política i modernitzar l'administració.
- Nova Llei electoral (1907)
- Projecte de reforma de l'administració local (permetia mancomunar diputacions)
- Manteniment Ordre públic. Autoritarisme.

(Fets Setmana Tràgica, *Maura no!*)

Maura

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

*Va intentar una reforma “des de dalt”; un intent de reformar/regenerar el sistema polític i l'administració amb una nova classe política que havia de ser recolzada per les “masses neutres”. Amb això pretenia:

→ Governar de forma eficaç.

→ Desbancar els cacics.

→ Impedir el protagonisme a les classes populars (amb mà dura).

*Va fer una nova Llei Electoral (1907) que feia més difícil el frau electoral i permetia la participació de més partits al Parlament.

*Va impulsar una política social amb la creació de l'Instituto Nacional de Previsión o la Llei del Descans Dominical.

*Va exigir major independència de l'Executiu davant les ingerències de la Corona. Va intentar donar més autonomia als ajuntaments i a les Diputacions.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

Partit Liberal (1910-1912)

JOSÉ CANALEJAS

Propostes Reformistes:

Apropament als sectors populars major reformisme social i limitació poder de l'Església.

- Llei del *candado*
- Impost progressiu sobre les rendes.
- Llei de lleves
- Regulació treball femení.
- Llei de Mancomunitats

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

- Aprofundiment en la política de reformes socials, com a intent d'acostament a les classes menys afavorides.
- Limitació de la vinculació entre Església i Estat. Llei del “Candau” (1910).
- Política tributària: nous impostos progressius sobre la renda en lloc de l'impost de Consums.
- Política exterior: Conferència d'Algesires (1906); Protectorat del Marroc (1912)
- Llei de Llevs i abolició de les “quotes” de redempció
- 1912 – Assassinat de Canalejas i crisi del reformisme dinàstic.
- Llei de Mancomunitats (1914).

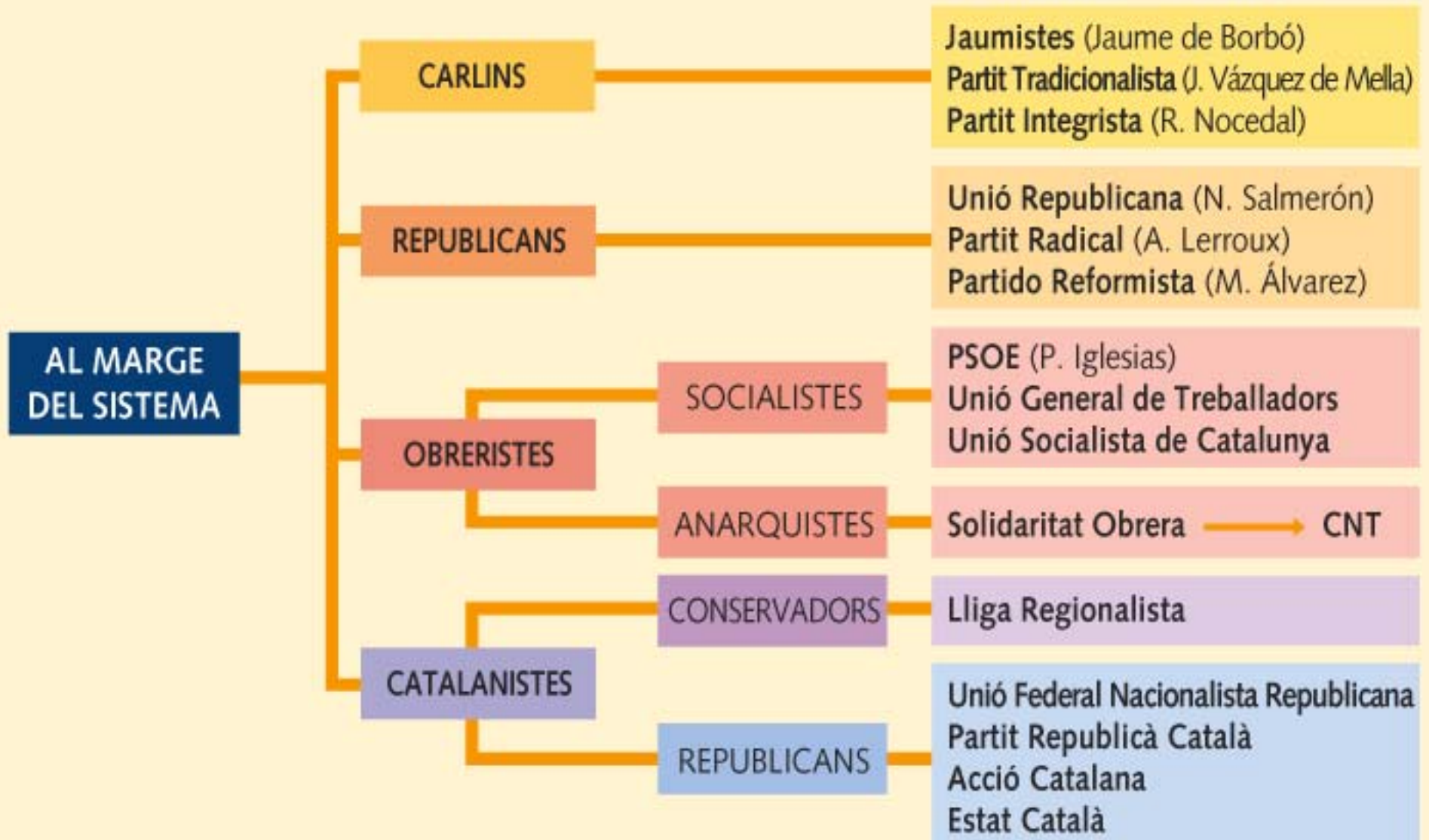
La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.1. EL REFORMISME DINÀSTIC

La legislació laboral a Espanya	
1900	Lleis protectores del treball de les dones i dels infants
1901	Llei d'accidents laborals
1904	Llei del descans dominical
1906	Primeres reglamentacions sobre inspecció del treball
1909	Llei de vagues. Instituto Nacional de Previsión
1912	Llei que prohibeix el treball nocturn de les dones
1913	Consecució de l'anomenada "setmana anglesa"
1919	Jornada laboral de vuit hores. Comissions mixtes per resoldre conflictes laborals
1921	Creació del retir obrer

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2. LES FORCES D'OPOSICIÓ AL SISTEMA

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.1. Carlisme i tradicionalisme

Les diferents tendències no van reunificar-se fins a la creació de la Comunió Tradicionalista el 1931.

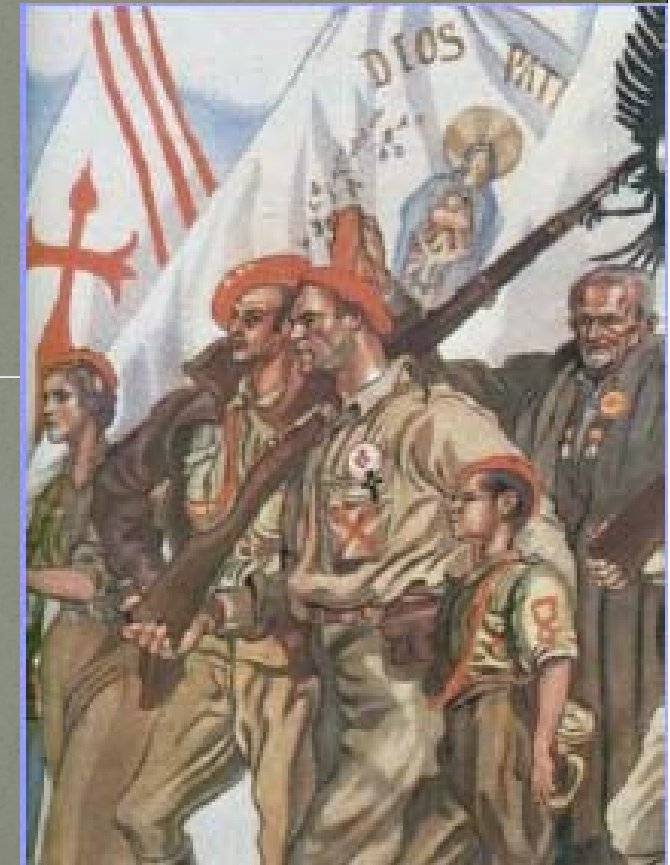
REQUETÉS (1907)

Organització paramilitar que actuava a les ciutats com a força de xoc contra republicans i obrers.

(extrema dreta)

TRADICIONALISTES (1919)

COMUNIÓN TRADICIONALISTA (1931)

10.2. LES FORCES D'OPOSICIÓ AL SISTEMA

10.2.2. Republicanisme i lerrouxisme

- El republicanisme va ser la força principal d'oposició parlamentària, però estava dividit. La Unió Republicana (1903) de Nicolás Salmerón va ser un intent d'unir els diferents grups republicans
- A Barcelona el republicanisme el liderava Alejandro Lerroux, un advocat laboralista sevillà que va tenir força èxit en les eleccions de 1901, 1903 i 1905. El seu discurs demagògic va ser molt ben acollit per les classes populars. Reivindicava l'anticlericalisme i l'anticatalanisme (català = patró explotador).

LLEGIR TEXT PÀG. 218

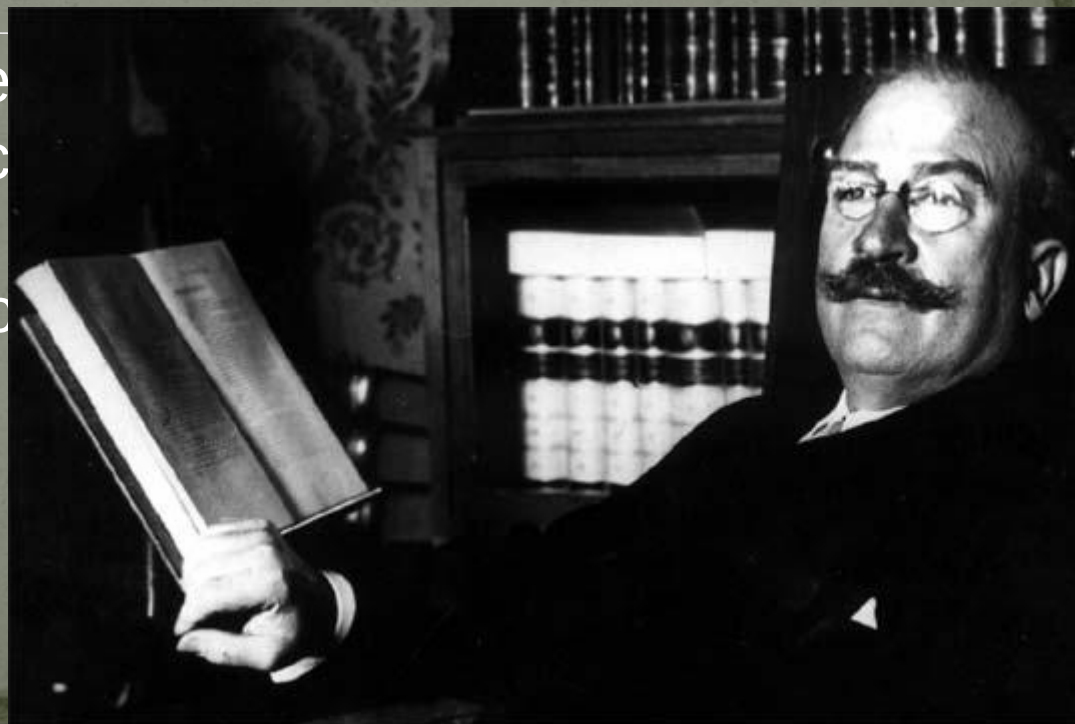
La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2. LES FORCES D'OPOSICIÓ AL SISTEMA

10.2.2. Republicanisme i lerrouxisme

- Així, mentre que Unió Republicana el 1907 s'acostava al catalanisme integrant-se a Solidaritat Catalana, alguns dels seus dirigents, com Alejandro Lerroux o Vicent Blasco Ibàñez (València), es despenjaven.

- El 1908 Lerroux es va presentar amb el seu propi partit, el Partit Republicà. Després de la Setmana Tràgica Lerroux va fer un discurs (va ser molt crític amb el sistema) a Madrid.

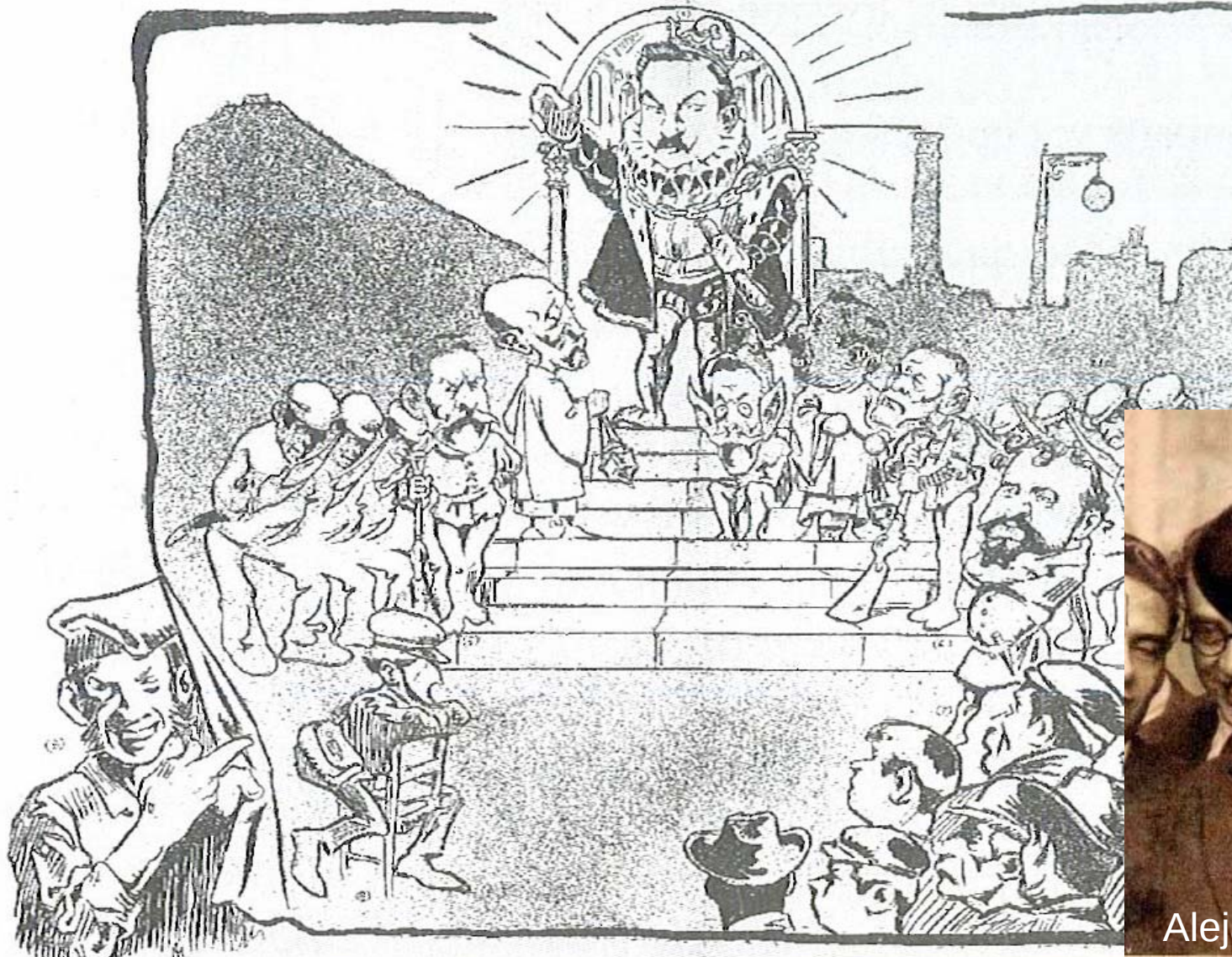

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

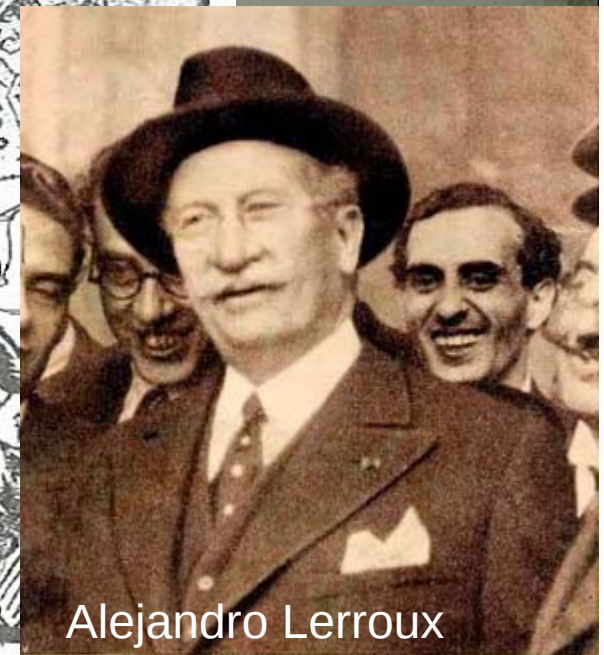
10.2.2. Republicanisme i lerrouxisme

Solemne coronació d'Alexandre I, "El Mano", Emperador del Paral·lel

El Mirador de la mort

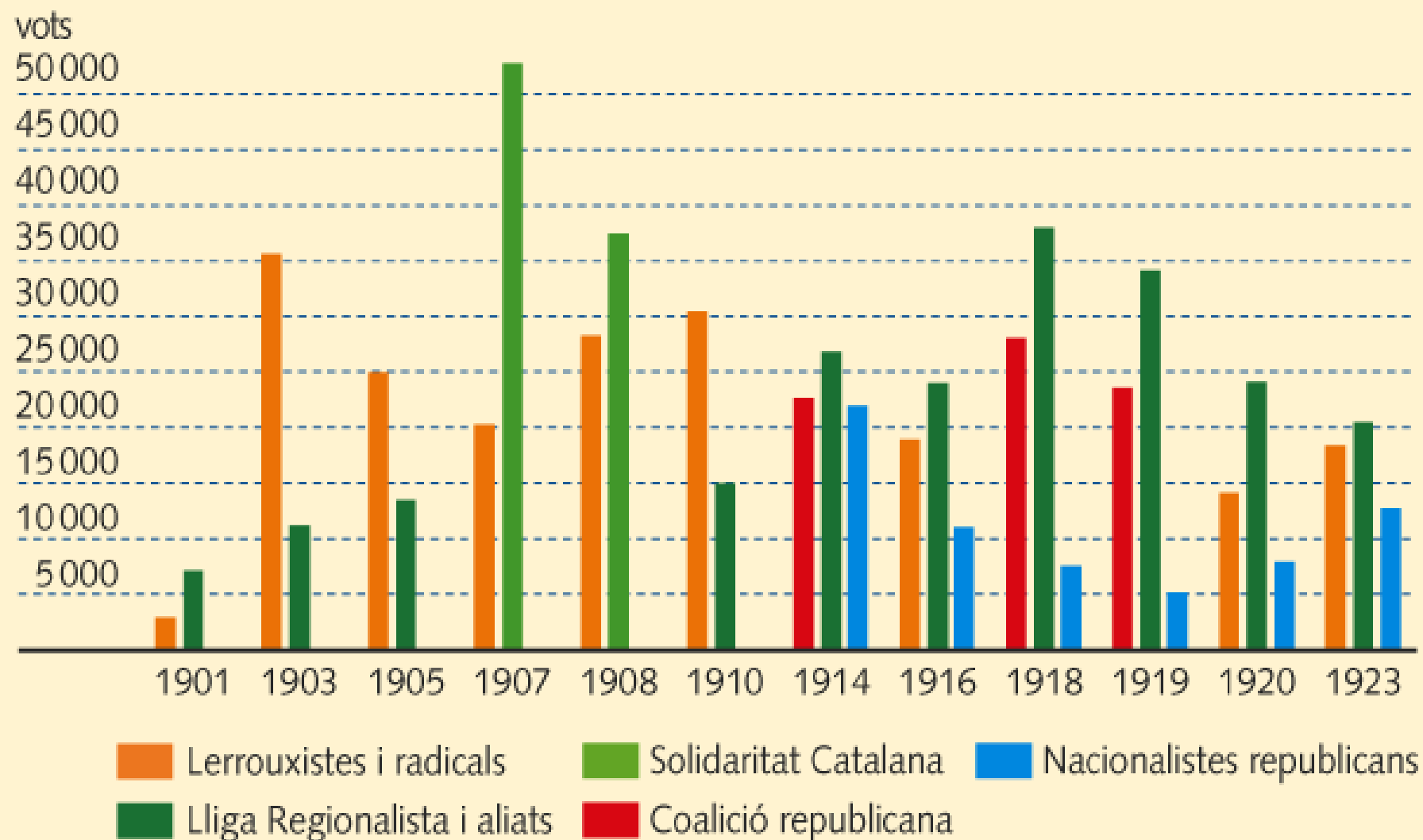
Caricatura de Lerroux
en Cu-cut, 1909.

Alejandro Lerroux

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

ELECCIONS GENERALS. RESULTATS ELECTORALS A BARCELONA (1901-1923)

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.3. Les forces obreres

- Recordar el **procés d'industrialització a Catalunya**, amb l'augment del nombre de treballadors en el sector industrial i del seu pes en el conjunt de l'economia catalana i espanyola.
- Paral·lelament s'incrementà la conflictivitat laboral en la dialèctica patronal /obrers per la jornada laboral, la qüestió salarial i la precarietat i condicions dels llocs de treball...
- Gran vaga obrera del 1902 a Barcelona, que no té recolzament de l'UGT, i perd la seva esca influència a Catalunya
- El 1907 va néixer la Solidaritat Obrera, formada pels grups anarquistes i de diverses forces del moviment obrer català, com a resposta a la Solidaritat Catalana (burguesa).

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.3. Les forces obreres: socialisme.

- El PSOE va créixer en militància i va aconseguir el seu primer diputat el 1910, Pablo Iglesias.
- El sindicat socialista UGT va arribar gairebé a un quart de milió d'afiliats el 1920.
- Un sector més radical (revolucionaris) del PSOE, i simpatitzant del bolxevisme soviètic, va fundar el el Partit Comunista d'Espanya (PCE) l'any 1921.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.3. Les forces obreres: anarquisme.

- L'anarcosindicalisme es va aplegar a l'entorn de Solidaritat Obrera (1907).
- El 1910 es va crear la creació de la secció espanyola de la **CGT** (Confederació General del Treball), que es va convertir en la **CNT** (Confederació Nacional del Treball), d'ideologia anarquista i revolucionària.
- Defensava la promoció d'una vaga general revolucionària que acabés amb l'Estat i el capitalisme.
- El 1915 era el primer sindicat a Catalunya, València, Saragossa, Andalusia i localitats del nord peninsular. El 1919 ja tenia 700.000 afiliats.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.3. Les forces obreres: anarquisme.

→IDEOLOGIA

Es fonamentà en l'**apoliticisme**, que l'allunyava de l'acció política dels partits de l'esquerra socialista, i enfront de la UGT.

Forta implantació a Andalusia, al País Valencià, i sobretot a **Catalunya**, on fou la força sindical hegemònica.

Preconitzava l'**acció revolucionària** per mitjà de la vaga, l'eliminació de la propietat privada i de l'Estat i la destrucció del capitalisme.

Els seus principals líders foren Àngel Pestaña, Salvador Seguí ("El Noi del Sucre") i Joan Peiró.

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.2.3. Les forces obreres.

IMPLANTACIÓ DE LA UGT I LA CNT A ESPANYA (1911)

La crisi del sistema de la Restauració (1898-1931)

10.3. Catalanisme i republicanisme (1901-1909).

PARTITS POLÍTICS A CATALUNYA (1900-1923)

